

Алла ДЕМИДОВА, консультант із питань бухгалтерського обліку та оподаткування

ІНФОРМАЦІЙНИЙ СУПРОВІД ГРОШОВИХ ПЕРЕКАЗІВ АБО ПЕРЕКАЗІВ ВІРТУАЛЬНИХ АКТИВІВ

Акценти цієї статті:

- загальні правила інформаційного супроводу переказів;
- коли проводиться спрощена верифікація.

Почнемо з короткої пам'ятки про умови інформаційного супроводу переказів (готівки, сум із використанням електронних платіжних засобів (наприклад, платіжних карток), електронних грошей, віртуальних активів) згідно із Законом від 06.12.19 р. № 361-IX (далі – **Закон № 361**). Банки та інші суб'єкти первинного фінансового моніторингу (далі – СПФМ), які надають послуги зі здійснення грошових переказів, – наприклад, небанківські фінансові установи, поштові оператори (Укрпошта, Нова пошта тощо) – зобов'язані:

- супроводжувати такі перекази інформацією про платника (ініціатора переказу) та отримувача переказу;
- проводити належну перевірку (ідентифікацію і верифікацію) платника – до відправлення переказу адресатові (ч. 2 ст. 14) та отримувача – до зарахування грошей на його рахунок або видачі в готівковій формі (ч. 7 ст. 14). Така пе-

ревірка здійснюється на підставі офіційних документів або інформації, отриманої з офіційних та/або надійних джерел.

Для довідки. Ідентифікація – отримання даних про особу (учасника фіноперації) (п. 27 ч. 1 ст. 1 Закону № 361). Верифікація – перевірка достовірності (підтвердження) цих даних (п. 6 ч. 1 ст. 1 Закону № 361).

Ідентифікація і верифікація переказів

За загальними правилами перекази повинні супроводжуватися інформацією, що дозволяє повністю ідентифікувати платника й отримувача (див. табл. 1).

Таблиця 1. **Загальні правила інформаційного супроводу переказів (ч. 1, 2 ст. 14 Закону № 361)**

№ п/п	Тип учасника фіноперації	Інформація про платника	Інформація про отримувача
1	2	3	4
1	Фізособа	П. І. Б. Номер рахунка/електронного гаманця/унікальний обліковий номер фіноперації (далі – УОНФ). Місце проживання резидента (місце тимчасового проживання нерезидента). Номер (серія) паспорта або іншого документа, що застосовується в Україні для укладення договорів/реєстраційний номер облікової картки платника податків (РНОКП) для фізособи-підприємця/дата і місце народження	Ф. І. О. Номер рахунка/електронного гаманця/УОНФ

1	2	3	4
2	Юрособа	Повне найменування. Місце розташування або код ЄДРПОУ	Повне найменування. Номер рахунка/електронного гаманця/УОНФ
3	Траст або інше подібне правове утворення	Повне найменування. Місце розташування. Номер рахунка/електронного гаманця/УОНФ	Повне найменування; Номер рахунка/електронного гаманця/УОНФ

Верифікація платника/отримувача може не проводитися, якщо вона була проведена раніше відповідно до ст. 11 Закону № 361 (ч. 9 ст. 14).

Спрощений супровід переказів

В окремих випадках повна інформація про платника й отримувача переказу не наводиться і верифікація не проводиться. Це залежить від характеру операції та її суми (див. таблиці 2 та 3).

Таблиця 2. **Спрощений супровід переказів по Україні (ч. 3 ст. 14 Закону № 361)**

№ п/п	Тип фіноперації	Інформація про платника	Інформація про отримувача
1	2	3	4
1	Переказ з використанням електронних платіжних засобів (ЕПЗ)*, електронних грошей, віртуальних активів при одночасному виконанні двох умов: – сума переказу становить менше 30 000 грн (або її еквівалент в інвалюті); – цей переказ не пов'язаний з іншими фінопераціями, операціями на суму понад 30 000 грн (немає ознак дроблення операції)	Номер рахунка/електронного гаманця або унікальний номер ЕПЗ/передоплаченої картки багаточільового використання	Номер рахунка або унікальний номер ЕПЗ/передоплаченої картки багаточільового використання/УОНФ

* Це так звані р2р перекази: грошові перекази з карти відправника на карту, номер телефону, email або розрахунковий рахунок отримувача.

Спрощена верифікація платника й отримувача може не проводитися, **крім** випадків, коли:

- виникла підозра у відмиванні грошей, отриманих злочинних шляхом;
- СПФМ отримує від платника електронні гроші

для обміну/погашення на безготівкові гроші в цілях їх подальшого переказу;

- СПФМ виплачує отримувачеві суму переказу готівкою або за дорученням отримувача придбає електронні гроші.

Таблиця 3. **Спрощений супровід переказів за кордон (ч. 4 ст. 14 Закону № 361)**

№ п/п	Тип фіноперації	Інформація про платника	Інформація про отримувача
1	2	3	4
1	Переказ, у т. ч. з використанням віртуальних активів при одночасному виконанні двох умов: – сума менше 30 000 грн (або еквівалент у валюті); – операція не пов'язана з іншими операціями в сумі, що перевищують 30 000 грн (немає ознак дроблення операції)	Фізособа	
		П. І. Б. Номер рахунка/УОНФ	П. І. Б. Номер рахунка/УОНФ
		Юрособа	
		Повна назва. Номер рахунка/УОНФ	Повна назва. Номер рахунка/УОНФ
		Траст або інше подібне правове утворення	
		Повна назва. Номер рахунка/УОНФ	Повна назва. Номер рахунка/УОНФ

Спрощена верифікація для переказів за кордон може не проводитися, **крім** випадків, коли:

- виникла підозра у відмиванні грошей, отриманих злочинних шляхом;

- СПФМ отримує від платника готівку для перерахування або електронні гроші для обміну/погашення на безготівкові гроші для їх подальшого переказу.

Без ідентифікації та верифікації

Вимоги ст. 14 Закону № 361 про інформаційний супровід грошових переказів не поширюються на такі операції:

- зняття грошей зі свого рахунка;
- переказ грошей на сплату податків, зборів, штрафів і пені за порушення законодавства до бюджету, ПФУ, на рахунки органів державної влади, органів місцевого самоврядування або оплату житлово-комунальних послуг;
- переказ грошей між СПФМ від свого імені і за свій рахунок;
- переказ грошей з використанням ЕПЗ або електронних грошей за товари або послуги, якщо номер ЕПЗ та/або передоплаченої картки багаточисельного використання супроводжує переказ на всьому шляху руху грошей;
- переказ грошей на суму менше 30 000 грн (або її еквівалента в іновалюті) за товари, роботи, послуги, у рахунок погашення кредиту для зарахування на рахунок отримувача, якщо СПФМ, що здійснює переказ грошей, може відстежи-

ти операцію за УОНФ і встановити особу, яка уклала договір про постачання товарів, робіт, послуг, видачу кредиту;

- переказ грошей між платником та отримувачем через посередника (наприклад, за договорами комісії, доручення);
- забезпечення грошових переказів, здійснюване операторами послуг платіжної інфраструктури (наприклад, комісія за переказ);
- грошові перекази готівкою по Україні при одночасному виконанні двох умов: сума переказу – менше 5 000 грн і операція не пов'язана з іншими операціями на суму понад 5 000 грн (тобто немає ознак дроблення великої операції). **Увага!** Грошові перекази по Україні, що ініціюються в готівковій формі (без відкриття рахунка), на суму 5 000 грн і більше (або її еквівалента в іновалюті), повинні супроводжуватися інформацією про платника й отримувача (ч. 1 ст. 14 Закону № 361) з її верифікацією згідно з вимогами ч. 2 ст. 14 Закону № 361 (див. табл. 1) (лист НБУ від 13.04.20 р. № 25-0006/18603);
- інші випадки, які можуть установлюватися нормативно-правовими актами НБУ.

Ольга ПАПІНОВА, консультант із питань бухгалтерського та податкового обліку

БЕЗПЛАТНА ОРЕНДА НА ПЕРІОД КАРАНТИНУ: ЩО З ОБЛІКОМ ТА ОПОДАТКУВАННЯМ?

Ситуація

Товариство є платником податку на прибуток і ПДВ, основний вид діяльності – реалізація санаторно-курортних послуг на базі орендованих санаторіїв і дієтичної їдальні. У зв'язку із запровадженням на всій території України карантину товариство не має права приймати відвідувачів і надавати санаторно-курортні (готельні) послуги і послуги харчування. Тому діяльність підприємства була припинена, а керівництво звернулося до орендодавця з проханням унести зміни до договору оренди, щоб на період карантину повністю звільнити орендаря від плати за користування майном.

Орендодавець згоден піти на такі умови, хоча частина приміщень у санаторії все-таки використовується орендарем. Це складські при-

міщення, на яких продовжують зберігатися промислові та продовольчі товари орендаря, а також адміністративні приміщення, у яких продовжують працювати деякі співробітники (директор, головний бухгалтер). Крім того, товариство продовжує надавати послуги суборенди операторам мобільного зв'язку на платній основі.

Запитання. На які особливості обкладення податком на прибуток і ПДВ слід зважати орендареві та орендодавцеві нерухомості в такій ситуації?

Коротка відповідь. Для відображення в обліку відносин між сторонами договору оренди має значення той факт, що орендна послуга надається/споживається на безплатній основі. На облік інших операцій, пов'язаних із нерухомістю (суборенда,